

Újabb 50 millió sebesült az információs háborúban

Véleményes módon szereztek elképesztő sok facebookos profiladatot a Trump kampányában is résztvevő adatelemzők.

A múlt héten elhunyt, világhírű brit elméleti fizikus, *Stephen Hawking* a tudomány és a technológia fejlődésének drámai hatásaira figyelmeztetett a BBC tavalyi dokumentum-sorozatában. A világ egyik legokosabb emberének tartott Hawking úgy látta, hogy a demokratikus társadalmak minden egyes polgárának szüksége lenne bizonyos alapfokú tudományos ismeretekre, mivel ezek hiányában többé nem lehetséges megalapozott döntéseket hozni a jövőnket érintő kérdésekben.

Az informatika területén is egyre gyakoribb téma, hogy a gépi intelligencia, az adatbiztonság vagy akár a közösségi tér tekintetében a felhasználók legnagyobb része nem feltétlenül érti a meghatározó folyamatok és algoritmusok működését, hatásuk alól viszont nem vonhatja ki magát. Így a jóhiszeműen bekódolt hibákra épülő algoritmusok is komoly problémákat okozhatnak, nem beszélve arról, amikor már azt is automatizálják, hogy milyen lehet az egyes felhasználók elé tárt valóság.

A Facebook nem állt a helyzet magaslatán

Nagyjából erről szól a Facebook legújabb botránya is, ami ismét csak rávilágít a rendszer legnagyobb visszasságára: a közösségi hálózat kézzelfogható,

tömeges hatást gyakorol a közönségére, ám maga sem rendelkezik a megfelelő hajlandósággal és a megfelelő eszközökkel, hogy kordában tartsa a hálózati hatást vagy az egyre fejlettebb analitikai megoldásokra épülő manipulációt. (A társadalmi célokat szem előtt tartó keretrendszer felállításának szükségességéről nemrég éppen a világháló kitalálójaként tisztelt *Tim Berners-Lee* adott ki közleményt.)

Az ügy ismét csak a legutóbbi amerikai elnökválasztással kapcsolatban bukkant fel, és állítólag 50 millió embert érinthet. A lényeg röviden annyi, hogy a *Cambridge Analytica* nevű, adatbányászati és adatelemzésben utazó cég *Donald Trump* kampányát támogatva jogosulatlanul használhatott fel egy tekintélyes facebookos adattömeget. Az adatokat eredetileg egy egyetemi kutató kísérleti alkalmazása gyűjtötte be a hozzájárulásukat adó felhasználóktól és közvetett módon a felhasználók kapcsolataitól is, ám ezek végül a Cambridge Analytica rendszerében kötöttek ki, a cég egyszerűen megvásárolta az információt.

A Facebook álláspontja szerint hackelésről szó sem lehet, hiszen a felhasználók maguk járultak hozzá a profiladatok átadásához, ám a vállalatnak így is tisztázni kell magát néhány kérdésben. A közösségi oldalnak ugyanis sokkal korábban tudomása volt a visszasságokról, de megelégedett azzal, hogy a felhasználók értesítése nélkül az adatok törlésére szólította fel Cambridge Analyticát – ezt pedig nyilvánvalóan nem ellenőrizte megfelelő módon.

Az információs háború már nagyon is valóságos

A *Guardian* tegnap közölt részletes beszámolót a Cambridge Analytica egyik meghasonlott alapítójával, a *Christopher Wylie*-vel, aki már hosszú ideje szivárogtatott információkat a lapnak. Szerinte a Facebooknál már az eredeti, *Thisisyourdigitallife* nevű app is bekapcsolta a vészcsengőt, mivel nagyon gyorsan gyűjtött be nagyon nagy adattömeget. A társaság megelégedett azzal a magyarár-

zattal, hogy minderre egyetemi kutatási célok érdekében van szükség. A Facebook most – vagyis a botrány kipattanását követően – egyébként szigorú jogi lépéseket ígér, és letiltotta az elemzőcég anyavállalatának hozzáféréseit is.

A Cambridge Analytica egyik fő befektetője a Trump kampányát is bőkezűen támogató *Robert Mercer*, aki az adatelemző cég szolgáltatait korábban már a brexit-szavazás előtt is csatasorba állította a UKIP kilépéspárti kampányában. Korábban rengeteg elemzés jelent meg arról, hogy a big data analitika mennyire játszott kulcsszerepet egyik vagy másik esetben. A dolognak azonban sokkal prózaibb olvasata van, amikor a felhasználók ennyire nincsenek (és nem is lehetnek) tudatában annak, amit éppen zajlik körülöttük.

Nem véletlen, hogy az ügyben már amerikai szenátorok is megszólaltak: az egyik 2016-os republikánus elnökjelölt, *Marco Rubio* például úgy fogalmazott, hogy egyes internetes társaságok túl gyorsan növekednek ahhoz, hogy fel tudják dolgozni ezzel járó felelősségüket és kötelezettségeiket.

Bár a nyilatkozó politikusok többsége egyelőre óvatos, azt mindegyikük világossá tette, hogy választ várnak a felmerült kérdésekre, függetlenül attól, hogy az adatok felhasználása mennyire volt törvényes vagy szabálytalan.

Wylie a Cambridge Analytica SCL nevű anyacégét, amely szerinte 230 millió amerikai állampolgár pszichológiai profiljával rendelkezik, és már állami megrendeléseket is kapott, „a szteroidokon élő Nixonhoz” hasonlítja a Guardian riportjában. Bár a Facebook megvezetésén kívül egyelőre sok konkrétumot nem tudni a mostani esetről sem, a híreket további összefüggésbe helyezi, hogy az amerikai elnökválasztás állítólagos orosz befolyásolását vizsgáló *Robert S. Mueller* különleges ügyész már kérte a Cambridge Analytica olyan alkalmazottainak levelezését, akik a választásokkor a Trump-csapatban dolgoztak.

Forrás: <https://bitport.hu/ujabb-50-millio-sebesult-az-informacios-haboruban>

Válogatta: Fonyó Istvánné